

tranzitdisplay

ALMANACH PRO DÁMY
A LADIES ALMANACK*

DORIT MARGREITER

INES DOUJAK

KATRINA DASCHNER

kurátorka / curated by HEDWIG SAXENHUBER

Výstava tří umělkyně Dorit Margreiter, Ines Doujak a Katriny Daschner je nazvaná podle knihy Djuna Barnes *Almanach pro dámy*, pojednávající o lesbickém kroužku v Paříži konce 20. let 19. století, napsané obskurním jazykem plným vtípů a dvojsmyslů.

Práce Dorit Margreiter, Ines Doujak a Katriny Daschner se sice částečně dotýkají různých forem lesbismu, není to však jejich hlavní téma. Každá z nich svým uměleckým přístupem tematizuje své vlastní otázky. I když způsob jejich práce se velmi liší, všechny tři sdílejí kritický strukturální přístup, kterým zpochybňují zavedené pořádky, determinující sociální, kulturní i politické aspekty našeho života.

Název „*Almanach pro dámy*“ je zde použit ve velmi širokém smyslu, v pojetí Monique Wittig, kdy lesbická láska je politickou kategorií a nemůže být izolována od ženské identity. Francouzská feministická teoretička se celý svůj život zajímala o překonávání genderu a heterosexuální smlouvy.

Ve svých většinou dlouhodobých projektech umělkyně Ines Doujak zkouší pravidla lidského chování, která jsou strukturálními a přirozenými prvky společnosti. Výsledky jsou soustředěná díla pojednávající o rasismu a (post)kolonialismu, obracející se proti jakékoliv formě hierarchického jednání nebo diskriminaci. Z jednoznačně feministického úhlu orientuje svá díla na kritiku společnosti. Doujak se zabývá explicitně politickými otázkami, vývojem předsudků a stereotypů a výzkumem obrazové politiky.

Pro současnou prezentaci umělkyně pokračovala se souhrnným dílem zabývajícím se vyprávěním o (post)koloniálních a genderových aspektech, setkává se s koloniálním pohledem a genderovými stereotypy. Zájem Ines Doujak o válečné tance není pouze antropologicko-etnografický, více se zajímá o strukturální násilí v rámci genocid a konflikty v rámci etnik. Tanec nymf spojuje příběhy z řecké mytologie s koloniálními místy a připomíná středověký příběh, kde se ženy bránily před všetečnými muži údernou metodou, aby muže porazily a oponovaly mu, speciální formou potupy, která je stále používána v některých částech světa. Tanec nymf se setkává s peruánským předkoloniálním tancem „*Las Shascshas*“ a ukazuje ženské dělnice zvané „*Brechlerinnen*“ (speciální skupina autonomních organizovaných venkovek, pracujících v Alpách). Dílo je doprovázeno básní karibsko-americké spisovatelky, básnířky a aktivistky Audre Lord: *Ženy tance s meči v ruce, vyznačující čas, kdy byly válečnicemi...*

A „*Ladies Almanack*“ builds the parenthesis for the exhibition of the three artists at tranzitdisplay. The title is borrowed from the famous book „*Ladies Almanack*“ by Djuna Barnes about a predominantly lesbian circle in Paris of the late 1920s, full of obscure language, inside jokes and ambiguity.

The exhibited works by Dorit Margreiter, Ines Doujak and Katrina Daschner deal partly with lesbianism in different forms, but it is not the main focus of attention in their works. Each of these artistic positions deals with a specific theme, and while their art differs greatly, they all share a structural approach, which critically questions the orders determining social aspects of our lives, our culture and politics.

The title „*Ladies Almanack*“ is used here in a very broad sense as in Monique Wittig's understanding that Lesbianism is a political category and cannot be isolated from being a woman. The French feminist theorist was interested her whole life in overcoming gender and the heterosexual contract.

In her mostly long-term projects, the artist Ines Doujak examines the rules of human behavior that are a society's structural and constitutional elements. The results are concentrated works dealing with racism and (post-)colonialism, works against any form of hierarchical acts or discrimination. From a definitely feminist angle, she orients her works in criticism against society. Doujak deals explicitly with political questions, the development of prejudices and stereotypes, and the investigation of picture policy.

For the current presentation, the artist continued with a body of work dealing with narratives of (post-)colonialism and gender aspects; she intermingles the colonialist gaze and gender stereotypes. Ines Doujak is interested in war dances not only from an anthropological/ethnographic standpoint, but also in terms of the structural violence of genocides and conflicts in ethnicities. The dance of the nymphs connects stories from Greek mythology with colonialist places, and is reminiscent of a medieval story where women defended themselves from inquisitive men using a striking method: causing the man to fall down on his back and then walking over him, a special form of indignity that is still practiced in some parts of the world. The dance of the nymphs comes together with the Peruvian precolonial dance „*Las Shascshas*“ and shows female workers called „*The Brechlerinnen*“ (a special group of autonomous organized woman peasants, who worked in the Alps). The work is accompanied by a poem by the Caribbean-American writer, poet and activist Audre Lord: *The women dance with swords in their hands to mark the time when they were warriors...*

Nymfy: Menestho, nymfa hustého deště, tančí v aréně pro kohoutí zápasy ve Villacabamba v Peru; Kallirhoe, nymfa vydatného deště, tančí na ostrově Taquile na jezeře Titicaca v Peru; Phaino, nymfa prudkého deště, tančí v Salar de Uyuni v Bolívii; Okyrhoe, nymfa krátké přeháňky, tančí před vězením San Pedro v La Paz v Bolívii; Eudora, nymfa blahodárných spršek, tančí v kostele Senor de Torrechayoc v Urubambě v Peru; Amphiro, nymfa zaplavující přeháňky, tančí ulicemi La Paz v Bolívii; Admete, nymfa nepoddajného lijáku, tančí před Domem demokracie v La Paz v Bolívii.

Slovo „nymfa“ má identifikovat sexuálně předčasně vyspělou dívku. Tento termín se proslavil v románu *Lolita*, který nás přivádí k dílu Katriny Daschner. Ta přesvědčivě reinterpretuje příběh *Lolity*, založený jak na románu Vladimira Nabokova z roku 1955, tak i na filmu Stanleyho Kubricka. Její převyprávění přebírá formu instalace, sekvence šesti pokojů, kde se přehrávají různé mediální formáty. Na rozdíl od jejích předchozích fotografických děl a performancí, ve kterých hrála vždy Daschner jednu nebo více hlavních rolí, pro tuto instalaci využívá hereček. Stejně jako všechna její díla se i toto zaměřuje na performativní průzkum transformací a transgresí v genderových attributech, na heteronormativitu a sexualizované násilí, stejně jako na formy vyjádření lesbické sexuality a touhy.

Na rozdíl od románu a filmu je ve verzi Katriny Daschner příběh vyprávěn z pohledu *Lolity*. Tento posun je už oznámen v titulu, kde je na *Lolitu* odkazováno jako na *Dolores*. Katrině Daschner se daří pomocí „*Dolores*“ „vytvořit umělecky a konceptuálně úspěšnou reprezentaci a sebezobrazení lesbické sexuality, umísťující tuto sexualitu ne jako menšinový fenomén ve společnosti a v psychice, ale spíše jako nezávislý a svébytný přístup“ (Yvonne Doderer). Dorit Margreiter se ve svém díle převážně zajímá o to, jak se film a televize vztahují k architektonickým a sociálním pojetím prostoru. Filmová instalace vytvořená pro MUMOK je zaměřena na pozdně modernistický rodinný dům, navržený americkým architektem Johnem Lautnerem, který sloužil jako „místo zla“ v řadě hollywoodských filmech. Margreiter přistupuje k této „postavené noční můře“ malé západácké rodiny ze střední třídy z různých úhlů. Zpochybňuje konvence kinematografické reprezentace, zatímco předpokládá neočekávané způsoby využití a interakcí v rámci domu. Zaměřuje se na tradiční vnitřní a vnější odlišnosti, stejně jako na aspekty genderově specifických konotací prostoru a významu. Název jejího filmu naráží na fyzicky existující místo, na adrese 10104 Angelo View Drive, umístěné v kopcích čnějících nad Los Angeles.

Ve svém filmu zpočátku Dorit Margreiter aplikuje dokumentární strategii. V kombinaci s Lautnerovou filmovou architekturou, která se zdá nereálná a odtržená od zákonů fyziky, konfrontuje tuto strategii

Nymphs: Menestho, nymph of the heavy rain, dances in a rooster-fight arena in Villacabamba, Peru; Kallirhoe, nymph of the fruitful rain, dances on Isle of Taquile, Lake Titicaca, Peru; Phaino, nymph of the fulminating showers, dances over the Salar de Uyuni, Bolivia; Okyrhoe, nymph of the brief shower, dances in front of San Pedro Prison in La Paz, Bolivia; Eudora, nymph of beneficial rain showers, dances in the Church Senor de Torrechayoc in Urubamba, Peru; Amphiro, nymph of the overwhelming rain shower, dances through the streets of La Paz, Bolivia; Admete, nymph of the unruly rainstorm, dances in front of the House of Democracy in La Paz, Bolivia.

The word “nymphet” is used to identify a sexually precocious girl. This term was made famous in the novel “*Lolita*,” which leads us to Katrina Daschner’s work. She compellingly reinterprets the story of *Lolita*, based both on Vladimir Nabokov’s 1955 novel and Stanley Kubrick’s film. Her retelling takes the form of an installation, a sequence of six rooms in which various media formats come into play. In contrast with her previous photographic and performative works, in which Daschner herself always played one or more main roles, she uses actresses for this work, which was produced in early 2005 in Mexico. This project, like all of her works, focuses on a performance-based exploration of transformations and transgressions in gender attributions, on heteronormativity and sexualized violence, as well as on forms of expression of lesbian sexuality and desire.

Unlike in the novel and the film, the narrative point of view is shifted to *Lolita* herself in Daschner’s version of the story. This shift is already announced by the title, where *Lolita* is referred to as *Dolores*. Katrina Daschner manages with “*Dolores*” to “create an artistically and conceptually successful representation and self-portrayal of lesbian sexuality, situating this sexuality not as a minority phenomenon in society and in the psyche, but rather as an independent and pioneering avenue.” (Yvonne Doderer).

In her artistic work, Dorit Margreiter is mainly interested in how film and television relate to architectural and social notions of space. The film installation she created for the MUMOK centers on a late-modernist single-family home designed by American architect John Lautner which served as a ‘place of evil’ in numerous Hollywood movies. Margreiter approaches this ‘built nightmare’ of a small Western middle-class family from various angles. She questions the conventions of cinematographic representation while suggesting unexpected ways of utilizing, and interacting within, the building. Margreiter addresses traditional internal and external differentiations, as well as aspects of gender-specific connotations of space and meaning. The title of her film installation alludes to the physically existing place, the address 10104 Angelo View Drive, located in the hills overlooking Los Angeles.

s její fiktivní bází. S jedinou výjimkou jsou všechny její záběry natočeny statickou kamerou. Zatímco toto může zvýšit objektivitu a neutralitu, nelogické „akty“ představované architekturou – skleněné zdi automaticky a záhadně se otvírající a zavírající, voda, která začíná téct po a za skleněnou stěnou, aby náhle přestala, televizor vystupující z pevného bloku betonu – činí instalaci méně věrohodnou. Krátké filmové sekvence narážející na performance homosexuální umělecké skupiny „Toxic Titties“ v Lautnerově budově podkopávají rozdíl mezi dokumentací a fikcí.

In her movie Dorit Margreiter initially applies documentary strategies. In combination with Lautner's film architecture, which seems unreal and detached from any laws of physics, she confronts these strategies with her fictional bases. With one exception, all of her takes are recorded with a static camera. While this may enhance objectivity and neutrality, illogical 'acts' performed by the architecture - glass walls and covers opening and closing automatically and mysteriously, water that begins to flow on or behind glass surfaces only to stop suddenly, or a television set advancing from a solid block of concrete - render the installation less credible. Short film sequences hinting at performances of the queer artists group 'Toxic Titties' in Lautner's building undermine the distinction between documentation and fiction.

tranzitdisplay

Dittrichova 9/337, Praha 2

otevírací doba út-ne 12:00 - 18:00

www.tranzitdisplay.cz, info@tranzitdisplay.cz

hlavní partner

Česká spořitelna a.s., Erste Group

podpora

Ministerstvo kultury ČR, Hlavní město Praha, MČ Praha 2

mediální partner

A2 kulturní čtrnáctideník, Flash Art, Radio 1

poděkování MUMOK

Museum Moderner Kunst Stiftung Ludwig, Vídeň

tranzitdisplay

Dittrichova 9/337, Prague 2, CZ

opening hours Tue-Sun 12:00 noon - 6.00 p.m.

www.tranzitdisplay.cz, info@tranzitdisplay.cz

main partner

Česká spořitelna a.s., Erste Group

support

Ministry of Culture, City of Prague, Prague 2 Municipality

media partner

A2 cultural bi-weekly, Flash Art, Radio1

thanks to MUMOK

Museum Moderner Kunst Stiftung Ludwig, Vídeň

**ČESKÁ
SPŮRITELNA**

ERSTE

Ministry of Culture
Czech Republic

PRA
PRA
PRA
GUE
GA
G

